

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/68/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2216217656
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniel Ilavský
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2216217656.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Daniela Ilavského a sudcov Mgr. Jozefa Mačeja a Mgr. Kataríny Arnouldovej, v právnej veci žalobcu: OTP Banka Slovensko, a.s., IČO: 31 318 916, adresa sídla Bratislava, Štúrova 5, zastúpený splnomocnencom: AK Herceg, s.r.o., IČO: 35 890 240, adresa sídla Bratislava, Košická 56, proti žalovanému: B. J., nar. X. I. XXXX, adresa trvalého pobytu P. P. XX, o zaplatenie 2.956,21 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 28. septembra 2018 č.k. 15Csp/318/2016-109, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v odvolaní napadnutej zamietajúcej časti (výrok II.) a v časti rozhodnutia o trovách konania (výrok III.) **p o t v r d z u j e** .

II. Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a** .

odôvodnenie:

1.1 Rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.956,21 eur spolu so zmluvným úrokom vo výške 1.301,41 eur, s úrokom z omeškania vo výške 0,57 eur, zmluvným úrokom vo výške 4,05% ročne zo sumy 2.956,21 eur od 28.4.2015 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 1% ročne zo sumy 2.956,21 eur od 28.4.2015 do zaplatenia, to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I.), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.).

1.2.1 Z vykonaného dokazovania mal za dokázané:

Žalobca ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzatvorili dňa 14.6.2013 Zmluvu o OTP expres úvere č. 0438 3018 13 RSU, na základe ktorej boli žalovanému poskytnuté peňažné prostriedky vo výške 3.000 eur, s výškou úrokovej sadzby 30,50% ročne, ktoré sa žalovaný zaviazal vrátiť v 84 mesačných splátkach vo výške 86,79 eur.

1.2.2 Žalovaný sa s platením splátok dostal do omeškania, preto ho žalovaný výzvou zo dňa 20.11.2014 vyzval na úhradu nezaplatených splátok, keď ho zároveň upozornil na možnosť predčasného zosplatenia úveru.

1.2.3 Žalovaný po zaslaní výzvy dlžnú sumu neuhradil, preto žalobca listom zo dňa 18.3.2015 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru s účinnosťou k 27.4.2014 a vyzval žalovaného na okamžitú úhradu celej dlžnej sumy.

1.2.4 Žalovaný do predčasného zosplatenia úveru zaplatil na jeho istinu celkom sumu 43,79 eur, po zosplatení úveru, a to ani počas konania žiadne ďalšie úhrady nevykonával.

1.3 Vec právne posúdil ako nárok veriteľa na vrátenie finančnej čiastky vo výške 2.956,21 eur s príslušenstvom podľa § 497 ods. 1, § 261 ods. 3 písm. d) Ob.z. (zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších zmien a doplnení) v spojení s ust. § 52 a a nasl. a § 517 ods. 2 O.z. (zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších zmien a doplnení) titulom nesplateného úveru poskytnutého žalobcom žalovanému a nárok veriteľa na úrok z omeškania z riadne a včas neuhradeného dlhu podľa § 506 a § 369 Ob.z. v spojení s § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. účinného od 1. februára 2013, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, a dospel k záveru, že žaloba žalobcu je v časti uplatneného nároku na zaplatenie sumy 2.956,21 eur titulom vrátenia nesplateného úveru, na zaplatenie vyčísleného zmluvného úroku vo výške 1.301,41 eur a ďalej úroku z omeškania vo výške 0,57 eur a zmluvného úroku 4,05% ročne počítaného zo sumy 2.956,21 eur od 28.4.2015 a úroku z omeškania vo výške 1% ročne počítaného zo sumy 2.956,21 eur od 28.4.2015 do zaplatenia dôvodná a preto jej v tomto rozsahu vyhovel, čo však neplatilo pre uplatnený nárok na zmluvný úrok po zosplatnení úveru, ktorý nárok vyhodnotil ako nedôvodný a žalobu v tejto časti zamietol.

1.4 Žalobca ako veriteľ ktorý poskytoval spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania a žalovaný ktorý ho neprijímal na takéto účely, splňajú definíciu veriteľa a spotrebiteľa v zmysle § 2 písm. a) a b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a predmetná úverová zmluva zo 14.6.2013 je zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. d) cit. zákona a úver ňou poskytnutý je spotrebiteľským úverom a vzťah medzi stranami sporu je vzťahom spotrebiteľským.

1.5 Predmetný úver bol pre omeškanie žalovaného s platením mesačných splátok v súlade s úverovou zmluvou (čl. VIII bod 2 písm. e) a bod 5 zmluvy) a zákonnou úpravou (§ 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka - predchádzajúca výzva z 20.11.2014) predčasne zosplatnený s účinnosťou k 27.4.2014, čím vznikla žalovanému povinnosť jednorazovo uhradiť banke celú zostávajúcu časť úveru, po odpočítaní čiastky, ktorú zaplatil a to sumy 43,79 eur.

1.6 Pokiaľ ide o uplatnený riadny úrok vo výške 30,50% ročne zo sumy 2.956,21 eur od 24.11.2013 do 19.10.2016 vo vyčíslenej výške 2.656,38 eur a od 20.10.2016 do zaplatenia v nevyčíslenej výške pri sadzbe 30,50% ročne, súd v tomto rozsahu žalobe nevyhovel, zastávajúc názor, že z ust. § 502 a § 503 Obchodného zákonníka vyplýva, že dlžník je povinný na základe zmluvy o úvere platiť úroky v dojednanej výške od doby poskytnutia peňažných prostriedkov až do doby určenej zmluvou ako lehota splatnosti úveru. Veriteľovi teda patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov iba do splatnosti dlhu, a to aj v prípade jeho predčasného zosplatnenia, pričom následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania (R 59/1998). V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažaniu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi (uznesenie Ústavného súdu SR č.k. IV. ÚS 476/2012-14).

1.7 O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol a tak žalobcovi priznal voči žalovanému náhradu trov konania vo výške 100%. Takéto svoje rozhodnutie odôvodnil právne § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 a ods. 2 C.s.p. a vecne potrebou priznania žalobcovi plnej náhrady trov konania vzhľadom na jeho takmer plný úspech v konaní, kedy žalobca bol v konaní neúspešný len v nepatrnej výške a to v časti uplatneného bežného úroku z úveru po zosplatnení úveru.

2.1 Proti zamietavej časti tohto rozsudku podal včas odvolanie žalobca s návrhom na jeho zrušenie, resp. zmenu tak, že zaviazá žalovaného zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 2.956,21 eur, sumu 2.656,38 eur titulom riadnych úrokov vyčíslených ku dňu 19.10.2016, sumu 45,13 eur titulom úrokov z omeškania vyčíslených ku dňu 19.10.2016, úroky vo výške 30,50% ročne zo sumy 2.956,21 eur od 20.10.2016 do zaplatenia, úroky z omeškania vo výške 1% ročne zo sumy 2.956,21 eur od 20.10.2016 do zaplatenia, považujúc odvolaním napadnutý rozsudok v jeho zamietajúcej časti (nepriзнание zmluvného úroku po zosplatnení) za nesprávny z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) C.s.p.), a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) C.s.p.).

2.2 Zmluva o OTP expres úvere bola uzatvorená dňa 14.6.2013 a v zmysle ust. § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka sa bez ohľadu na povahu účastníkov spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka. Samotná zmluva dostatočne určito vyjadruje vôľu zmluvných strán spravovať sa ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka.

2.3 Ustanovenie § 52 ods. 2 O.z. bolo do O.z. začlenené s účinnosťou od 1.4.2015 (teda po uzatvorení zmluvy o úvere), a keďže táto úprava nemá v rámci O.z. prechodné ustanovenie, je potrebné analogicky použiť § 879p O.z., podľa ktorého vznik právnych vzťahov ako aj nároky z nich vzniknuté pred 13.6.2014 sa posudzujú podľa predpisov účinných do 12.6.2014, ak nie je ustanovené inak.

2.4 Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru a rozhodnutie odoberajúce dlžníkovi povinnosť uhradiť úroky zo splatnej pohľadávky by takéhoto dlžníka neprímerane zvýhodňovalo oproti ostatným riadne platiacim klientom.

2.5 Zmluva o úvere vyhlásením predčasnej splatnosti úveru v zmysle čl. VIII. bod 2 písm. e) nezanikla a nezanikol ani nárok žalobcu voči žalovanému na zaplatenie zmluvného úroku, táto povinnosť trvá až do úplného splatenia istiny pohľadávky.

2.6 Občiansky zákonník v znení účinnom ku dňu podpísania zmluvy o úvere medzi stranami sporu neobsahoval žiadne ustanovenie, podľa ktorého by pri poskytovaní úverov nemal veriteľ voči dlžníkovi právo popri úrokoch z omeškania i právo na zaplatenie riadnych úrokov.

2.7 Právny výklad prezentovaný v rozhodnutí súdu prvej inštancie de facto zlegalizoval zvýhodnenie neplatiacich dlžníkov oproti riadne platiacim klientom. Rozhodnutie súdu prvej inštancie presahuje rámec samotného znenia zákona a násilne samotný zákon a úmysel zákonodarcu vykladá tak, aby bol zvýhodnený dlžník - spotrebiteľ, čo spôsobuje značne nerovnovážne postavenie veriteľa nad rámec ochrany spotrebiteľa.

2.8 Žalobca žiada od žalovaného úroky z omeškania len vo výške 1% ročne z nezaplatennej istiny a uplatnením zákonných úrokov popri úrokoch z omeškania po zosplatnení úveru nedochádza k neprímeranému zaťažaniu žalovaného.

3. Žalovaný odvolací návrh nepodal a k odvolaniu žalobcu sa nevyjadril.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťal (§ 355 ods. 1 C.s.p.), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 365 C.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 C.s.p.) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 C.s.p.), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 C.s.p.), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 C.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 C.s.p.), a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutom zamietajúcom výroku vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 a 2 C.s.p..

5. Predmetom konania vedeného na Okresnom súde Dunajská Streda pod spisovou značkou 15Csp/318/2016 je žaloba o zaplatenie 2.956,21 eur s príslušenstvom titulom nároku žalobcu na vrátenie nesplateného úveru s príslušenstvom poskytnutého žalobcom žalovanému na základe Zmluvy o OTP expres úvere č. 0438 3018 13 RSU uzavretej dňa 14. júna 2013. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 2.956,21 eur spolu so zmluvným úrokom vo výške 1.301,41 eur, s úrokom z omeškania vo výške 0,57 eur, zmluvným úrokom vo výške 4,05% ročne zo sumy 2.956,21 eur od 28.4.2015 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 1% ročne zo sumy 2.956,21 eur od 28.4.2015 do zaplatenia, to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I.), pričom vo zvyšku, t.j. v časti zmluvného úroku 30,50% ročne zo sumy 2.956,21 eur od 24.11.2013 do 19.10.2016 vo vyčíslenej výške 2.656,38 eur a od 20.10.2016 do zaplatenia v nevyčíslenej výške pri sadzbe 30,50% ročne, to všetko nad výšku v I. výroku priznaných zmluvných úrokov vo výške 1.301,41 eur a vo výške 4,05% ročne zo sumy 2.956,21 eur od 28.4.2015 do zaplatenia žalobu zamietol, dôvodiac

nemožnosťou priznať zmluvné úroky v čase po splatnosti samotného celého úveru, nakoľko po splatnosti úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania.

6. S prihliadnutím na obsah podaného odvolania, predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnenú odvolaciu argumentáciu žalobcu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie vec správne právne posúdil a to najmä, či žalobca má po vyhlásenej predčasnej splatnosti predmetného úveru súčasne s úrokmi z omeškania nárok aj na zmluvné úroky až do úplného splatenia úveru, čím dospel k nesprávnemu právnemu záveru o nemožnosti priznania zmluvných úrokov po zosplatnení úveru (výrok II.).

7. Podľa ust. § 387 ods. 1 a ods. 2 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

8. Odvolací súd nemal v tejto veci dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predstretých dôvodov by tak zásadne postačovalo len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom s odvolaním sa na ne (§ 387 ods. 2 C.s.p.). Nakoľko tu však bol i nesúhlas žalobcu s takýmito dôvodmi, a tým vyvolaná potreba vysporiadania sa aj s tzv. odvolacími námietkami, pre úplnosť odôvodnenia rozhodnutia, odvolací súd považuje za potrebné doplniť nasledovné:

9. Pokiaľ námietky smerujú k právnemu posúdeniu veci odvolací súd dodáva: Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 222/2009 zo dňa 26. februára 2010). Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (citované z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo 4/2009).

10. Žalobca v konaní uplatnil právo na vrátenie poskytnutého úveru z úverovej zmluvy zo dňa 14.6.2013 uzavretej medzi žalovaným ako dlžníkom a žalobcom ako veriteľom, keď bol poskytnutý úver 3.000 eur, ktorý mal byť vrátený v 84 mesačných splátkach po 86,79 eur, s konečnou splatnosťou dňa 14.6.2020. Výška úrokovej sadzby bola stanovená 30,50% ročne. Výška RPMN predstavovala 35,14% a priemerná RPMN predstavovala 19,47%. Celková čiastka, ktorú žalovaný ako dlžník mal na základe zmluvy zaplatiť je 7.290,36 eur.

11. Odvolací súd úvodom poukazuje na to, že v prejednávanej veci je nepochybné, že vyššie uvedená úverová zmluva č. 0438 3018 13 RSU zo dňa 14.6.2013, uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným, je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Z uvedeného je zrejmé, že súd prvej inštancie správne ustálil, že na predmetnú zmluvu je nutné aplikovať režim spotrebiteľského práva, a to príslušné ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka ako aj ust. zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia predmetnej zmluvy.

12.1 Pokiaľ ide o priznanie zmluvných úrokov aj po zosplatnení úveru, odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie zastáva názor, že takýto úrok žalobcovi nepatrí, pričom dodáva:

12.2 Aplikačná prax súdov sa otázkou priznania úrokov za úver po splatnosti pohľadávky, a teda popri úrokoch z omeškania, či iných sankciách už zaoberala v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Obo 143/98, na ktoré poukázal v odôvodnení rozsudku aj súd prvej inštancie, v ktorom konštatoval, „že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok), keď od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania (§ 369 Obchodného

zákonníka) s tým, že v rozsudkoch súdov sa zmluvné dojednanie povinnosti platiť úroky popri úrokoch z omeškania označilo za obchádzanie zákonného pravidla zakotveného v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka o administratívnom strope úrokov z omeškania (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6Co/182/2011).

12.3 V prejednávanej veci je nesporné, že žalobca sa dovoľáva nárokov na odplatné úroky, ktoré by mu patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky, a teda trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ aj spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve, nakoľko však tento stav netrvá, je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privedená omeškaním spotrebiteľa (tu žalovaného) a súčasne predčasným zosplatnením úveru zo strany veriteľa (žalobcu), pričom zmena záväzku logicky prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva podľa a za podmienok § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti je však potrebné rovnako uviesť, že k predčasnému zosplatneniu záväzku spotrebiteľa došlo konaním žalobcu, a teda, bol to žalobca, ktorý v súvislosti so zmenou (obsahu) záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku svojím jednostranným adresovaným právnym úkonom. Okrem skutočnosti, že pri plnení záväzku je potrebné za každých okolností vychádzať zo stabilizovaných podstatných náležitostí zmluvy, ktoré sprevádzajú celú existenciu a trvanie záväzku, a to až do času zmeny (obsahu) záväzku, ktorá predstavuje prekonanie dojednaných podmienok postupného splácania záväzku, považuje odvolací súd za potrebné na doplnenie odôvodnenia prvoinštančného súdu doplniť argumentáciu týkajúcu sa inštitútu predčasného zosplatnenia úveru a jeho právny režim.

12.4 Predčasné zosplatnenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny z čoho vyplýva, že rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania, patrí veriteľovi úrok, pričom jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa, ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru s tým, že s protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Je nutné zároveň opätovne uviesť (ako to správne uviedol aj súd prvej inštancie), že úroky za poskytnutie úveru sa na rozdiel od odplaty za akúkoľvek inú odplatnú službu či kúpu tovaru odlišujú tým, že plynutím času narastajú (cena za poskytnutú službu narastá). Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania, čím dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie § 3a ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

12.5 Je nepochybné, že za úver možno dohodnúť úroky a možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon teda umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti), podľa jeho predstáv, poskytnúť úver a určiť si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť, avšak niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržiavanie finančných prostriedkov sankcie, či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta) s tým, že uvedenej dispozície zákona sa evidentne dotýka dohoda o úrokoch po splatnosti, popri ďalších úrokoch za omeškanie a ďalších sankciách, pričom ak evidentne táto dohodnutá konštrukcia indikuje neprimeraný nárast dlhu, zákonite nastupuje otázka povinnosti vykonania súdnej kontroly prijateľnosti takejto dohody (úrokov popri úrokoch z omeškania a ďalších sankciách).

12.6 Podľa názoru odvolacieho súdu je nesporné, že taký odklon od dispozície právnej normy, ktorý sleduje úroky popri úrokoch z omeškania, či iných sankciách, je v neprospech žalovaného. Ak by takejto dohody nebolo, zákon by umožňoval žalobcovi uplatniť po splatnosti sankcie úroky z

omeškania pri pomerne novom pravidle o administratívnom strope na celkové sankcie zakotvenom v § 3a nar. vlády 87/1995 Z.z., „Ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru. Za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov. Ak sankcie podľa odseku 1 dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, následné sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú prevýšiť úroky z omeškania podľa tohto nariadenia vlády.“

12.7 Aj ust. § 502 Ob.z. pri zmluve o úvere ustanovuje, že dlžník je od poskytnutia prostriedkov povinný platiť z nich úroky, ktoré sú splatné spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Citované ustanovenie podľa názoru odvolacieho súdu vychádza zo zásady, že veriteľ má nárok na úroky ako zmluvnú odplatu za užívanie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o pôžičke alebo o úvere. Inak povedané, zmluvná odplata patrí veriteľovi len za čas, počas ktorého dlžník užíva peňažné prostriedky v súlade so zmluvou. V momente, kedy užívanie peňažných prostriedkov zo strany dlžníka je v rozpore so zmluvou (lebo ich nevrátil v lehote splatnosti, či už dohodnutej v zmluve alebo v dôsledku predčasného zosplatenia), ide o omeškanie upravené osobitnými predpismi, na ktoré sa viažu iné (zákonné) nároky, a tieto možno zmluvne upraviť (modifikovať) len v tom rozsahu, v akom to zákon pripúšťa, tak ako to odvolací súd spomenul už vyššie.

12.8 Opak nemožno vyvodit' ani zo znenia § 517 ods. 2 O.z., podľa ktorého patrí úrok z omeškania popri plnení. Z tohto ustanovenia totiž nevyplýva, čo má byť týmto plnením, pričom z úpravy omeškania možno súdiť, že ide práve o to plnenie, s ktorým je dlžník v omeškaní. Neznačená to však, že by aj na dobu omeškania patrilo veriteľovi ďalej narastajúce zmluvné plnenie, ktoré je dohodnuté práve na obdobie omeškania. Takýto výklad by podľa názoru súdu viedol k neprimeranému a nedôvodnému zvýhodneniu veriteľov. Podľa § 517 ods. 2 O.z. je totiž maximálna sadzba úrokov z omeškania v občianskoprávných vzťahoch kogentná a nemožno sa od nej dohodou odchýliť (porov. judikát R 5/2000). Tým, že by sa veriteľovi dovolilo žiadať za dobu omeškania popri úrokoch z omeškania aj zmluvné úroky, by sa táto kogentnosť v podstate obchádzala. Takáto možnosť by bola pritom dostupná len veriteľom úverov a pôžičiek, keďže len tieto umožňujú dohodu o úroku na dobu užívania peňažných prostriedkov.

12.9 Odvolací súd tu (obdobne ako aj súd prvej inštancie) podporne poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18. septembra 2012, ktorým bola odmietnutá sťažnosť sťažovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 29C/131/2011-127 zo dňa 23. novembra 2011 a rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 1Co/30/2012-145 zo dňa 30. mája 2012, v ktorých s odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/98 neboli žalobcovia v súdnom spore priznané zmluvné úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov na základe zmluvy o úvere po splatnosti dlhu z dôvodu, že namietané rozhodnutie krajského súdu nie je možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu, keď krajský súd stotožňujúc sa s rozhodnutím okresného súdu s poukazom na štandardnú obchodnoprávnu judikatúru v oblasti úrokov z úveru potvrdil rozhodnutie okresného súdu po rozšírení vecnej argumentácie na podporu správnosti odôvodnenia rozsudku okresného súdu.

13. Z vyššie uvedených dôvodov potom odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti (výrok II.) ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a ods. 2 C.s.p. potvrdil, keď tento rozhodol správne aj o trovách prvoinštančného konania.

14. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvoinštančného rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvej inštancie spolu s rozhodnutím odvolacieho súdu ako druhej inštancie tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne, skutkové a právne závery súdu prvej inštancie pokiaľ ide o každý argument.

15.1 V odvolacom konaní fakticky plne úspešnému žalovanému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 396 ods. 1 C.s.p.), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p. musí aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

15.2 Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade bol žalovaný v odvolacom konaní pasívny, nevykonal žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnil, ani nevyčísľil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

15.3 Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, navyše podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní ani žiadne nevznikli. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo iného zákona (analogia legis alebo iuris).

15.4 Odvolací súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 C.s.p. aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov konania žalovanému rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov C.s.p. zakotvujúcim procesnú ekonomiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p. o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

16. K prijatiu tohto rozhodnutia došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení a § 393 ods. 2 posledná veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je podľa § 421 C.s.p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).